
*SØM analyse af en mulig omdannelse fra 10
§110 pladser til skæve boliger, målrettet
langvarige hjemløse borgere i Guldborgsund
Kommune*

Indhold

Indledning.....	3
Om indsatsen.....	3
Målgruppe	5
Omkostninger	6
Effekt	6
Konsekvenser og priser	7
Forskelle i målgruppe og effektmål	7
Priser.....	7
Resultater	7
OBS:	9
Følsomhed	9
Opsamling.....	9

Indledning

I Guldborgsund Kommune har vi i forbindelse med et implementeringsforløb af SØM, arbejdet med en analyse af de social økonomiske effekter, hvis vi omdanner 10 §110 pladser til skæve boliger.

Tanken omkring at omdanne §110 pladser til skæve boliger udspringer af, at vi i Guldborgsund Kommune har et øget fokus på langvarige løsninger til vores socialt udsatte, så de kommer væk fra §110, som er en midlertidig løsning. Samtidig har den potentielt kommende¹ hjemløsereform skubbet på disse tanker, og givet anledning til at se på vores hjemløseindsats i et nyt lys.

Analysen er udarbejdet med udgangspunkt i viden og erfaring med de eksisterende skæve boliger i Guldborgsund Kommune, som er hentet fra databaser, praksisfolk og antagelser.

Processen har primært haft det formål at få skabt et øget kendskab til brug af SØM i praksis, sætte fokus på de elementer, hvor vi har hhv. gode og mindre gode forudsætninger for at lave en SØM beregning mm.

Data anvendt i analysen er fra SØM's vidensdatabase suppleret med data fra eget fagsystem, hvor det har været muligt at indhente data.

Om indsatsen

Guldborgsund Kommune har i en længere periode arbejdet med skæve boliger på Saxenhøj matriklen, og har gode erfaringer med arbejdet omkring de skæve boliger. Saxenhøj matriklen består af flere forskellige kommunale indsatser, herunder §§107 og 108 og §110 efter SEL. §110 har i dag 55 pladser, og er den største indsats på matriklen. Etableringen af vores eksisterende skæve boliger er blandt andet med udgangspunkt i Housing First strategien, hvor borgeren får tildelt en bolig, hvor i at støtten tager sit udgangspunkt.

Hjemløsetællingerne viser samtidig, at Guldborgsund Kommune er stagneret i antallet af hjemløse. Der er et stort ønske om at nedbringe antallet af hjemløse, og skaffe mere permanente løsninger, som passer til borgernes behov.

Den forventede hjemløsereform har også et endnu større fokus på Housing First, og der er derfor brug for flere alternativer til §110, som kan imødekomme tiltagene i reformen, hvis/når den vedtages. Her er skæve boliger en del af løsningen, men ikke hele løsningen.

Vi har i Guldborgsund Kommune flere borgere over 40 år, der har langvarige ophold på §110 (ophold på en varighed mere end ét år), som vi ønsker at gøre en særlig indsats for. Denne gruppe har ofte komplekse udfordringer (misbrug, psykiske og sociale udfordringer mm.), som gør det svært at bo i en almindelig bolig, og som sætter store krav til omliggende område.

Derfor ønsker Guldborgsund Kommune at afsøge muligheden for, om det er muligt at lave et særligt skæv bolig tilbud, hvor eksisterende §110 boliger omdannes til skæve boliger.

¹ Guldborgsund Kommune forventer, at reformen bliver vedtaget i marts 2023, med ikrafttrædelse fra 01. oktober 2023

De §110 pladser der potentielt skal omlægges, findes på Saxenhøj matriklen allerede i dag. Der vil blive taget udgangspunkt i en (eller to) ”vang”, så de skæve boliger er placeret i én bygning – fx som vist på kortet.

De skæve boliger vil derfor være meget tæt på den øvrige indsats der varetages på matriklen – herunder §110.

Det har været drøftet, hvor hensigtsmæssig placeringen af de skæve boliger er, når det ligger ved siden af tilbud som §110.

Her har både fordele og ulemper været drøftet – og et udsnit af dette er præsenteret i nedenstående tabel.



Fordele	Ulemper
Døgndækning i §110 indsatsen, som kan trækkes på ved behov	Tæt på det miljø, som de kommer fra – stor grad af misbrug mm., som derfor kan have en negativ effekt på borgerens progression ift. arbejdet hermed
Tæt samarbejde ved indflytning	Vil der være større tilbagefald?
Borgerne er nogenlunde samme målgruppe	Kan medarbejderne forholde sig til de forskellige krav til indsatsen for hhv. §110 og skæv bolig?
Vi har bygningerne/værelserne, som opfylder kravene til en skæv bolig	
Borgeren behøver ikke at flytte væk, og det er derfor nemmere for borgeren at overskue processen	

Vurderingen er, at når tilbuddet er så afgrænset som det er (10 pladser i én bygning), så giver det mening at arbejde videre med SØM analysen, for at ikke kun at afdække omkostningerne ved omdannelsen, men også effekten og de afledte konsekvenser for borgerne tages med i overvejelserne omkring omdannelse.

Der skal foretages en vurdering på Saxenhøj matriklen af, hvordan en eventuel omlægning vil påvirke de øvrige borgere, og hvordan det vil påvirke de skæve boliger, at være liggende så tæt på den øvrig indsats. Denne vurdering ligger ikke i SØM, men hos ledelsen i Center for Trivsel & Social Indsats og Udsatte & Rusmidler. SØM beregningen skal være med til at kvalificere denne beslutning.

Skæv bolig indsatsen består af:

- En skæv bolig
- En social vicevært tilknyttet de skæve boliger, som varetager den primære støtte (støtten gives med udgangspunkt i Housing First principperne). Den sociale vicevært er uddannet inden for det pædagogiske/sundhedsfaglige felt
- Ved behov kan der søges om §85 timer, hvis omfanget af støtten kalder på dette
- Ved behov kan der trækkes på den øvrige matrikel – fx i ydertimerne, hvor den sociale vicevært ikke er tilgængelig

Denne konkrete omlægning er helt unik, da omlægningen har så gode forudsætninger, da der tages udgangspunkt i eksisterende bygninger, som ikke skal renoveres for at være brugbar. Derfor vil det socialøkonomiske potentiale også være rigtig høj for netop denne beregning.

I dag ser vi små stridigheder internt blandt borgerne i de skæve boliger. Dette håndteres af de sociale viceværter i dagtimerne, og §110 medarbejderne rykker ud ved behov om aftenen, natten og weekenderne. Hvis der laves en omlægning på en større del af §110 pladserne, så vil en del af medarbejderne blive omlagt til en social vicevært indsats, mens en række medarbejdere skal allokeres til andre indsatser/fritstilles (da indsatsen i de skæve boliger er betydelig lettere end den er i §110). Dermed vil der ikke længere være den samme medarbejdergruppe at trække på om aftenen, natten og i weekender.

Derfor kan denne omlægning ikke blot udvides til en større del af pladserne uden, at der indtænkes faglige konsekvenser ind for den øvrige indsats på matrikel.

Målgruppe

Målgruppen omfatter Guldborgsund borgere i alderen 40år +, overvejende mænd (da de udgør størstedelen af de langvarige hjemløse), som har komplekse udfordringer som misbrug, psykisk sårbarhed, sociale udfordringer – ofte i kombination. Målgruppen har længerevarende ophold på §110 på mere en ét år, som kan bestå af sammenhængende eller flere ophold på ét eller flere §110 tilbud.

Borgerne skal være motiveret for at bo i en skæv bolig, før de kan tilbydes en skæv bolig, og samtidig er det en forudsætning at være selvhjulpne i sådan en grad, at borgeren har brug for mindre støtte end hvis borgeren blev boende på §110.

Målgruppen kommer først og fremmest fra Udsatte & Rusmidler (enhed i Guldborgsund Kommune, hvor Saxenhøj afdelingen er forankret). Hvis der mod forventning ikke er nok borgere fra Udsatte & Rusmidler, så vil pladserne på de skæve boliger blive tilbudt borgere der ellers er i målgruppen, men som er bosat på andre §110 tilbud.

Der er lige nu venteliste til de etablerede skæve boliger, og det forventes at omdannelsen af nye skæve boliger på samme måde vil have en venteliste.

Visitation til boligerne foregår via Ekstern afd., der er forankret hos Udsatte & Rusmidler, som i dag varetager støtte og visitation de etablerede skæve boliger.

Målgruppen ligner i høj grad SØM's målgruppe. Dog kan vores målgruppe have flere komplekse problemstillinger end SØM's målgruppe, da vi udelukkende vil tage udgangspunkt i aldersgruppen 40 år+, og som ofte har mere komplekse problemstillinger end de unge (længere ophold, misbrugende, psykisk sårbarhed mm.). Dette er der ikke justeret for i beregningen, da det ikke er muligt at lave en sortering i SØM på denne aldersgruppe, men det er noget vi som beregnere er opmærksomme på i beregningen.

Omkostninger

De samlede omkostninger ses fordelt i nedenstående tabel.

Tabel 1: Samlede omkostninger i alt, kr. 2022-priser

Aktør	2024	2025	2026	2027	2028
Kommune	250.000	200.000	200.000	500.000	500.000
Region					
Stat	300.000	300.000	300.000		

De kommunale udgifter udgøres af lønning til én social vicevært, som de tre første år delvist dækkes af tilskud fra skæve bolig puljen (på kr. 300.000 årligt i tre år), som er en statslig pulje. Det er estimeret, at en socialvicevært koster kr. 500.000 årligt. Dertil er der i år 1 udgifter (estimeret til kr. 50.000) til en revisor, der skal godkende regnskabet.

Der er ingen udgifter til etablering af boligerne, da boligerne i dag opfylder kravene til en skæv bolig (1-værelses bolig med eget køkken og eget toilet/bad).

De sparede omkostning udgør kr. 750.000 årligt da det forventes, at 1,5 medarbejdere kan spares i forbindelse med omlægningen, og én medarbejder udgør ca. kr. 500.000 årligt. Besparelsen i medarbejderressourcer bunder i, at indsatsen i en skæv bolig er lettere end på §110 – som beskrevet i afsnittet "Om indsatsen".

Effekt

Effektmålet for skæve bolig indsatsen er, at borgerne ikke genindskrives på §110 i en periode på 3 år. Borgeren kan inden for 3 år godt fraflytte den skæve bolig, hvis det forsat er en permanent bolig, som de flytter til – fx en almen bolig – for at effektmålet opretholdes.

Succesraten (borgere der ikke vender retur til §110 inden for en periode på 3 år) er sat til 80 %, da det på baggrund af et skøn fra vores socialfaglige medarbejdere, burde være muligt at opnå, med udgangspunkt i erfaringer fra de etablerede skæve boliger der bruges i dag. Succesraten er højere end succesrater fra andre indsatser til målgruppen i SØMs vidensdatabase, men da målgruppen skal være motiveret for at bo i en skæv bolig og til en vis grad være selvhjulpen, så vurderes det, at vi godt kan sætte en højere succesrate. Samtidig er indsatsen i den skæve bolig målrettet den enkelte borger, hvor også fastholdelse i bolig er en del af støtten.

Konsekvenser og priser

Forskelle i målgruppe og effektmål

De borgere der får tilbud om en skæv bolig, har nogenlunde samme profil ift. køn, alder, uddannelsesniveau, beskæftigelse mm. som SØMs målgruppe "Borgere i hjemløshed, 18-64 år".

Borgerne der bliver tilbudt en skæv bolig, er primært kontanthjælpsmodtagere og førtidspensionister. Derudover har vi taget "øvrige overførsler" med under SØM beregningen da det forventes, at en række borgere kan være under udredning eller andet. Der er justeret en smule i det gennemsnitlige forbrug i udgangsåret, hvor der er lavet en vurdering der enten er større/mindre forbrug. Dette fx ift. førtidspension, som er blevet opjusteret, da erfaringen er, at flere borgere i de allerede etablerede skæve boliger er tilkendegivet førtidspension. Det forventes dog ikke, at der er forskel på konsekvenserne for borgere, der opnår succes ift. borgere der ikke opnår succes, hvorfor der er angivet et "0" som konsekvens hen over årene.

Vi har desuden foretaget en nedjustering i brug af Vejledning og opkvalificering under Beskæftigelsesindsats, da vi vurderer, at den målgruppe vi har taget udgangspunkt i, ikke trækker på denne ydelse i så høj grad, grundet de ofte er langt væk fra arbejdsmarkedet, er førtidspensionister mm.

Da borgergruppen primært består af førtidspensionister, kontanthjælpsmodtagere og generelt langt fra arbejdsmarkedet, så forventes det ikke, at borgerne kommer i beskæftigelse. Derfor har vi i Skat af indkomst angivet "0" konsekvens år ift. beskæftigelse.

Der er samtidig foretaget en justering i brug af herberg, da det også implicit i vores effektmål ligger, at vores borgere ikke kommer retur på §110. Det forudsættes, at borgere der fastholder egen bolig i gennemsnit har 150 dage mindre på herberg end gruppen der ikke opnår succes og vender tilbage til ophold på §110. Sammenlignet med SØMs målgruppe har vores målgruppe et betydeligt højere forbrug af herberg i udgangspunktet og reducerer derfor også forbruget betydeligt som følge af indsatsen.

Det forventes, at der ikke er betydelige forskelle mellem vores målgruppe og SØMs målgruppe i trækningen på sundhedsydelser, øvrige sociale serviceydelser, kriminalforsorg mm., da borgerne i de eksisterende skæve boliger, forsat trækker på disse ydelser i sådan et omfang, at det er sammenligneligt med §110 målgruppen.

Der er ikke medregnet konsekvenser for skat af indkomst og ungdomsuddannelse, da disse ikke er relevante for målgruppen.

Priser

Hvor det har været muligt at indhente lokale priser for Guldborgsund Kommune, har vi rettet beregningen til. Det betyder, at vi har rettet følgende til ift. priser:

- Alkoholmisbrugsbehandling (udgangspunkt i Center For Afhængighed)
- Stofmisbrugsbehandling (udgangspunkt i Center for Afhængighed)
- Herberg og forsorg (udgangspunkt i Forsorgshjemmet Saxenhøj)

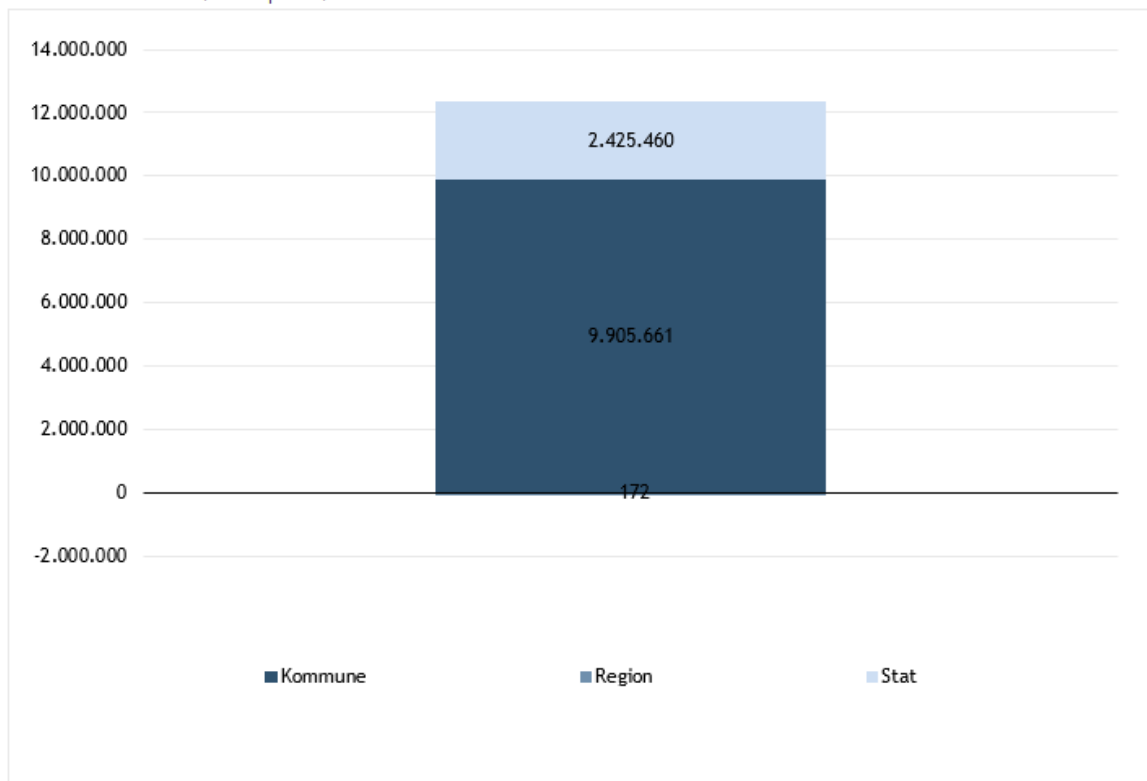
Der er ikke tilføjet lokale priser for andre konsekvenser. I stedet anvendes SØMs gennemsnitspriser.

Resultater

Beregningen viser en nettogevinst på 12.330.949 kr. for perioden 2024-2028. Nettoresultatet falder primært positivt ud for kommunen, da nettoresultatet her er på 9.905.661 kr. for perioden.

Figur 2.1: Nettoresultat fordelt på aktører, nutidsværdi 2022, kr.

Periode: 2024-2028, 2022-priser, Alle aktører



Tabel til Figur 2.1: Nettoresultat fordelt på aktører, nutidsværdi 2022, kr.

Aktører	Nettoresultat
I alt	12.330.949
Kommune	9.905.661
Region	-172
Stat	2.425.460

Anm: Periode: 2024-2028, 2022-priser, Alle aktører

Nedenfor i tabellen ses fordelingen af nettoresultat pr. deltager. Her kan det ses, at det er de sociale serviceydelse, hvor nettoresultatet er størst. Dette skyldes mindre forbruget af §110, som for denne målgruppe vil være ikke eksisterende for 80 % af borgerne (baseret på succesmålet).

Tabel til figur 1.3: Nettoresultat pr. deltager for hovedområder

Hovedområde	Nettoresultat pr. deltager
I alt	1.233.095
Indkomstoverførelser	0
Beskæftigelsesindsats	-5.117
Sundhedsydelser	80
Politi, retsvæsen og kriminalforsorg	18.053
Sociale serviceydelser	1.108.251
Omkostninger	111.827

Anm: 2022-priser, Alle aktører

OBS:

Vi har i beregningen valgt ikke at dykke mere ned i vores §110 takst, da taksten udgøres af ca. 84 % løn (løn, ferie, pension, administrationsbidrag til løn). De sidste 16 % består taksten af en række udgifter til blandt andet bygninger, Nexus mm. På nuværende tidspunkt kan vi ikke tilgå takstberegningen for §85, og kan derfor ikke lave en-til-en sammenligning. Men det forventes at de resterende 16 % på §110 taksten, vil have sammenfald med §85 taksten ift. dækning af omkostninger der ikke er løn (kørsel, bygning mm).

Følsomhed

Da omlægningen har et stort positivt nettoresultat pga. de høje sparede omkostninger alene, har det ikke givet mening at inddrage følsomhedsberegninger på fx succesrate eller økonomiske konsekvenser.

Følsomhedsberegningerne har alle vist, at selv med en nedgang i fx succesrate til 10 %, så er der forsat en økonomisk gevinst. Det eneste der for alvor har indflydelse på beregningen, er, hvis vi ikke har bygningen i forvejen, og skal ud at investere/bygge om. I sådan et tilfælde, så vil det kræve en selvstændig beregning, der afspejler (de potentielt store) omkostninger til dette.

Det er derfor vigtigt at holde fast i pointen i afsnittet "Om indsatsen", at beregningen ikke blot kan gentages uden at der bliver taget højde for konsekvenserne for den øvrige matrikel.

Opsamling

Den samlede socialøkonomisk analyse med udgangspunkt i SØM modellen viser, at der er et stort økonomisk potentiale med en omlægning af 10 §110 pladser til skæve boliger i Guldborgsund Kommune, målrettet vores langvarige hjemløse. Det økonomiske resultat er i høj grad drevet af de sparede omkostninger, der kommer når §110-pladser nedlægges, og det medfølgende lavere forbrug af (udgiftstungt) herberg for indsatsens borgere, som fastholder skæv bolig.

Nettoresultatet er på 9.905.661 kr. for Guldborgsund Kommune for den 5-årige periode samlet set.

Analysen tager udgangspunkt i primært SØM's vidensdatabase, og egne lokale data hvor det har været muligt at fremskaffe. Omlægningen er unik, og kræver en grundig faglig vurdering af, hvordan det vil påvirke den øvrige matrikel, før der kan igangsættes en evt. omlægning.